

Вітко Олександр Юрійович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри господарського та транспортного
права, юридичного факультету
Інституту управління, технологій та права
Державний університет інфраструктури та
технологій,
м. Київ, Україна

ПИТАННЯ ОБ'ЄКТА І ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ЗЛОЧИНУ ЗА СТ. 272 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті аналізується структура суспільних відносин в сфері забезпечення безпеки праці під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. На основі цього, автором надається власна точка зору щодо об'єкта злочину за ст. 272 Кримінального кодексу України. Також аналізується об'єктивна сторона даного злочину. Висловлюється точка зору щодо часу вчинення злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України.

Ключові слова: об'єкт злочину, об'єктивна сторона злочину, час вчинення злочину, виконання робіт з підвищеною небезпекою, безпека виконання робіт.

Summary. The article analyzes the structure of public relations in the field of ensuring safety at work during high risk work. The subjects of public relations in the field of safety of work during the execution of works with increased danger are determined. Examples of subjects of public relations in the field of ensuring safety at work during high-risk works are given. In addition, the social relations of social relations in the field of ensuring safety at work during high-risk work are determined.

On the basis of an analysis of the structure of social relations in the field of safety of work during the execution of work with increased danger, the author gives his own point of view regarding the object of the crime, provided by Art. 272 of the Criminal Code of Ukraine, in particular, it is determined that the object of this crime is the social and legal norms, which are regulated by law and local norms, that have been established in order to ensure observance of safety rules at the enterprises and enterprises during the execution of works, creation of safe working conditions and the provision of proper labor protection under the time of execution of work with increased danger.

The objective side of this crime is also analyzed. Taking into account the analysis of the objective side of the crime, the author concludes that from the objective side of the crime, provided by Art. 272 of the Criminal Code of Ukraine is expressed in acts (actions or inactivity), which is violated safety rules during the performance of work with an increased danger in the workplace or any enterprise, a person who is obliged to comply with them.

In addition, it is concluded that violations of rules during the execution of work with increased danger may be manifested in passive behavior, when the person does

not take the necessary actions defined by the relevant rules and which are aimed at ensuring the safety of performance of work, or in active behavior, on the contrary, the person performs actions that are prohibited by the relevant rules during the performance of work with increased danger.

Also, the viewpoint is that at the time of execution of works with increased danger it is necessary to understand the actual time of execution of these works. In order to qualify a criminal offense under this article, it is irrelevant whether there was a violation of the right to perform work with an increased danger, which caused the above-mentioned consequences during working hours or outside the working hours of the enterprise or other structure where production was carried out.

In addition, in the article the author is talking about the fact that for the qualification there is no significance of the requirements of an act on security in the course of performing work with high danger were violated, whether general normative legal acts, or local, that is, the legal hierarchy of these acts is not important value. It is important to establish the fact of violations of the relevant regulations.

The author takes the position that this crime has a material composition, and only violation of the relevant law is not a crime. A violation will be recognized as a criminal offense if it results in socially dangerous consequences provided for in Art. 272 of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: the object of crime, the objective aspect of the crime, the time of the crime, the execution of work with increased danger, the safety of the work.

Постановка проблеми. Конституцією України передбачено, що кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом [12].

Таким чином, можна стверджувати, що право осіб на безпечні умови праці, є одним із ключових та важливих прав осіб, які гарантуються в Україні.

Безпечні умови праці під час виконання робіт мають забезпечуватися через охорону праці. Законом України «Про охорону праці» визначено, що охорона праці - це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності [15].

Отже, з вказаного вище положення Закону можна дійти висновку про те, охорона праці включає в себе, крім іншого, соціально-економічні, організаційно-технічні, санітарно-гігієнічні заходи та засоби, спрямовані на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

Коли порушується охорона праці на будь-якому виробництві чи підприємстві, створюється загроза життю, здоров'ю, працездатності працівників. Однак, особливо важливим є забезпечення належної охорони праці на виробництві чи підприємстві, де виконуються роботи з підвищеною небезпекою, адже рівень загрози життю, здоров'ю, працездатності працівників на цих виробництвах чи підприємствах, є найвищим. Тому, на таких підприємства чи виробництвах істотно важливіше забезпечити додержання охорони праці.

Для забезпечення охорони праці, забезпечення виконання правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві або будь-якому підприємстві необхідним є належний механізм притягнення до юридичної відповідальності осіб, які зобов'язані дотримуватися відповідних правил безпеки. Статтею 272. «Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою» Кримінального кодексу України передбачено кримінальну відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві або будь-якому підприємстві для осіб, які зобов'язані дотримувати таких правил, якщо це порушення створило загрозу загибелі людей чи настання інших тяжких наслідків або заподіяло шкоду здоров'ю потерпілого чи спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки [13].

Однак, судова практика та наукові позиції щодо даного складу злочину за ст. 272 Кримінального кодексу України дають привід говорити про те, що багато аспектів стосовно об'єкта та об'єктивної сторони цього злочину розуміються неоднозначно, що негативно впливає на кваліфікацію даного злочину на практиці.

Виходячи з чого, висвітлення та спроби розв'язання проблемних питань об'єкта та об'єктивної сторони злочину порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою, має важливе значення для удосконалення практики застосування ст. 272 Кримінального кодексу України судовими та правоохоронними органами в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження деяких аспектів злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України здійснено в працях В. І. Борисова, О. О. Пашенка, Г. С. Крайника, О. М. Обушенка, О. О. Бахуринської, Н. В. Нетеси, С. В. Бабаніна та інших науковців. Однак, на наш погляд, у наукових роботах цих авторів недостатньо висвітлені питання об'єкта та об'єктивної сторони злочину порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою [1, с. 177-180; 2, с. 87-98; 3, с. 50-56; 4, с. 66-73; 5, с. 413-415; 6, с. 74-86; 11, с. 216-221; 14, с. 364-369].

Визначення окремих питань, що не вирішені в обраній для дослідження проблемі. В даній науковій статті важливо проаналізувати суспільні відносини, які охороняються ст. 272 Кримінального кодексу України, проаналізувати суб'єктів, предмети та зміст цих суспільних відносин, і на основі такого аналізу необхідно запропонувати власне визначення об'єкта цього злочину. Крім того, у даній статті слід проаналізувати об'єктивну сторону даного злочину, дослідити аспекти часу вчинення цього злочину.

Формулювання цілей статті. Метою статті є формування наукових позицій щодо питань об'єкта та об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України.

Виклад основних результатів дослідження. Для формування загальнотеоретичного підґрунтя щодо позицій про об'єкт і предмет злочину найперше слід відмітити, що у нашому житті немає суспільних відносин, які б не унормовувалися певними суспільними нормами – нормами права, моралі, локальними, звичаєвими, і коли злочин посягає на такі унормовані суспільні відносини, він їх порушує, розриває соціальні зв'язки, позбавляє або

унеможлиблює осіб досягнути того результату, заради якого ці особи вступили між собою у відносини.

Суспільство, прагнучи зберегти позитивні чи допустимі суспільні відносини в якісно позитивних чи допустимих станах, тобто в станах дотримання унормованості, ставить такі суспільні відносини під охорону правових норм. Найбільш важливі унормовані суспільні відносини ставляться під охорону кримінального закону.

Отже, злочин посягає не на норми права, суб'єктивні права суб'єктів права, а на суспільні відносини, які є унормованими (впорядкованими) різними соціальними нормами.

У суспільстві особи існують не ізольовано одна від одної, а перебувають у тісній взаємозалежності та співпраці, тому саме в рамках суспільних відносин реалізуються ці інтереси. Тільки в рамках суспільних відносин внаслідок реалізації інтересів особи задовольняють свої потреби. Таким чином, злочин, порушуючи нормальний порядок суспільних відносин, позбавляє або ускладнює можливість осіб реалізувати свої інтереси і задовольнити потреби. Також слід зазначити, що не можливо визнати об'єктом злочину людину як біологічну істоту ізольовано від суспільних відносин, тобто не як суб'єкта (учасника) суспільних відносин. Внаслідок вчинення злочинного посягання, особам насамперед завдається шкода, саме як учасникам суспільних відносин, а вже потім як біологічним істотам. Будь-які цінності не можуть існувати поза рамками суспільних відносин, адже саме суспільні відносини забезпечують реальні умови існування будь-яких цінностей, тому внаслідок порушення суспільних відносин руйнуються умови нормального існування суспільних цінностей.

Таким чином, кримінальним правом охороняються не суспільні цінності такі, як життя, здоров'я, воля, а суспільні відносини, які забезпечують умови існування відповідних цінностей.

Виходячи з чого, можна стверджувати, що злочин посягає насамперед не на суспільні цінності, а на суспільні відносини, що забезпечують умови існування цінностей [7, с.6-7; 8, с. 18-25].

На основі зазначеного вище, є підстави займати позицію, що об'єктом злочину є унормовані (впорядковані) різними соціальними нормами (права, моралі, локальними, звичаєвими), найбільш важливі суспільні відносини, що охороняються нормами кримінального права від конкретного злочинного посягання, і яким внаслідок такого злочинного посягання завжди завдається істотна шкода у формі позбавлення можливості або загрози позбавлення можливості суб'єктів відносин, реалізовувати свої інтереси, задовольняти свої потреби, отримувати користь від будь-яких благ. Поряд з цим слід наголосити, що об'єктом злочину, не є лише порядок суспільних відносин, який унормований правом (правопорядок). Злочин посягає окрім правопорядку, ще й на інші суспільні відносини, унормовані різними соціальними нормами, тобто на моральний порядок (порядок моральності), порядок локальних спільнот, звичаєвий порядок тощо [8, с. 18-25; 9, с. 95-99].

Суспільні відносини перебувають у системному взаємозв'язку, який має вигляд формули: суб'єкти суспільних відносин перебувають між собою у

соціальному зв'язку з приводу певних предметів суспільних відносин, тому злочин завжди завдає шкоди не окремо взятому елементу суспільних відносин (об'єкта злочину), а всій системі елементів суспільних відносин [12, с. 40-41].

Тому, для визначення об'єкта злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України важливо також дослідити структуру суспільних відносин, на які посягає даний злочин.

Суб'єктами суспільних відносин щодо забезпечення охорони праці під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві або на підприємстві, є працівники, які виконують роботу з підвищеною небезпекою, самі підприємства на яких виконується робота з підвищеною небезпекою (роботодавці), Державна служба України з питань праці, та її територіальні органи, особи, які перебувають на виробництві чи підприємстві, де виконуються роботи з підвищеною небезпекою.

Право та суспільні відносини є ідеальними категоріями, і тому не розрізняють та не можуть містити у собі будь-що матеріальне. Будь-які суспільні відносини чи-то матеріальні, чи-то ідеальні або духовні виникають, існують, змінюються та припиняються між суб'єктами не з приводу матеріальних речей, а, наприклад з приводу властивостей таких речей, з приводу задоволення своїх потреб та реалізації інтересів за допомогою таких речей, з приводу набуття корисних наслідків, що породжують такі речі, з приводу володіння, користування та розпорядження такими речами, з приводу забезпечення нормальних умов для реалізації мети тих, чи інших суспільних відносин тощо [10, с. 115].

На основі таких тверджень можна визначити, предмети суспільних відносин, поставлених під охорону ст. 272 Кримінального кодексу України. Зокрема, ці відносини виникають: з приводу забезпечення дотримання працівниками правил охорони праці та правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою; з приводу створення безпечних умов праці на підприємствах (виробництвах), де виконуються роботи з підвищеною небезпекою; з приводу задоволення потреб учасників відносин щодо безпечних умов праці на підприємствах (виробництвах), де виконуються роботи з підвищеною небезпекою тощо. Все це є предметами даних суспільних відносин.

Соціальний зв'язок можливо розглядати як в динамічному, так і в статичному вигляді або прояві. У динамічному вигляді соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин проявляється у вигляді суспільно значущої діяльності – діях чи бездіяльності. У статичному вигляді соціальний зв'язок суспільних відносин проявляється, в сукупності взаємних прав та обов'язків суб'єктів відносин один щодо одного, в правовому положенні один щодо одного; у вигляді соціальних утворень [10, с. 116-117].

На основі чого, можна визначити, що соціальний зв'язок суспільних відносин, поставлених під охорону ст. 272 Кримінального кодексу України проявляється в суспільно корисній діяльності їх суб'єктів, спрямованій на забезпечення дотримання правил охорони праці та правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою, а також у діяльності щодо створення роботодавцями безпечних умов праці, у діяльності щодо проведення органами

Державної служби України з питань праці перевірок підприємств щодо забезпечення створення безпечних умов праці під час виконання робіт з підвищеною небезпекою тощо.

У статичному вигляді даний соціальний зв'язок проявляється у повноваженнях органів Державної служби України з питань праці проводити перевірки підприємств стосовно дотримання правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою, в правах працівників на безпечні умови праці, в обов'язках роботодавців забезпечити працівникам безпечні умови праці, в обов'язках роботодавців проводити для працівників відповідні інструктажі з охорони праці.

Вказане вище дає підстави визначити, що об'єктом злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України є унормовані правом та локальними нормами суспільні відносини, які складаються щодо забезпечення дотримання на виробництвах та підприємствах правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою, створення безпечних умов праці та забезпечення належної охорони праці під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Додатковими безпосередніми об'єктами даного злочину є суспільні відносини щодо забезпечення життя та здоров'я людей, які перебувають на виробництві чи підприємстві, де виконуються роботи з підвищеною небезпекою.

Статтею 272 Кримінального кодексу України визначено, що кримінально караним є порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві або будь-якому підприємстві особою, яка зобов'язана їх дотримувати, якщо це порушення створило загрозу загибелі людей чи настання інших тяжких наслідків або заподіяло шкоду здоров'ю потерпілого, чи якщо такі діяння спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки [13].

Аналіз наведеної вище диспозиції ст. 272 Кримінального кодексу України дає можливість визначити об'єктивну сторону даного злочину. Зокрема, з об'єктивної сторони злочин, передбачений ст. 272 Кримінального кодексу України виражається в діяннях (дії чи бездіяльності), які полягають в порушенні правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві або будь-якому підприємстві особою, яка зобов'язана їх дотримувати.

Порушення правил під час виконання робіт з підвищеною небезпекою може проявлятися в пасивній поведінці, коли особа не вчиняє необхідних дій, які визначені відповідними правилами, і, які спрямовані на забезпечення безпеки виконання робіт або в активній поведінці, коли особа навпаки вчиняє дії, які заборонені відповідними правилами під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Кримінальним кодексом України не визначено види робіт з підвищеною небезпекою. Такі види робіт визначені в Переліку робіт з підвищеною небезпекою, який затверджений Наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 року №15.

Так, наприклад, вказаним вище Переліком передбачено, що до робіт з підвищеною небезпекою відносяться: електрозварювальні, газополум'яні, наплавочні і паяльні роботи, контроль за зварювальними з'єднаннями; роботи в охоронних зонах ліній електропередач; роботи на кабельних лініях і діючих

електроустановках; роботи в зонах дії струму високої частоти, іонізуючого випромінювання, електростатичного та електромагнітного полів; роботи на повітряних лініях зв'язку, які перетинають лінії електропередач, контактні проводи; обслуговування, ремонт та наладка обладнання для плазменно-дугової зварки, різання, напилювання, нанесення покриттів та іншого електрозварювального устаткування; роботи в термічних цехах та дільницях на електротермічних установках підвищеної та високої частоти; виготовлення, випробування, транспортування, зберігання та використання промислових вибухових матеріалів та їх знешкодження; роботи з надзвичайно займистими, легкозаймистими, займистими та вибухонебезпечними речовинами; роботи, пов'язані з технічним обслуговуванням вибухонебезпечних виробництв, цехів, дільниць, об'єктів, засобів пожежної сигналізації та систем автоматичного пожежогасіння; пожежно-технічне обстеження будинків та висотних споруд; роботи з профілактики і технічного обслуговування газового господарства; монтаж і експлуатація засобів електрохімічного захисту підземних газопроводів від корозії; роботи, пов'язані з будівництвом, обслуговуванням і ремонтом газопроводів, газорозподільних пунктів, які використовують природні, нафтові, штучні, змішані і зріджені вуглеводневі гази; підключення до діючого газопроводу новозмонтажних газопроводів; монтаж, ремонт, реконструкція, наладка, експлуатація, введення в експлуатацію та виведення з експлуатації, здійснення інспекційного контролю обладнання, що містить радіонуклідні джерела; експлуатація циклотронів, бетатронів, лінійних прискорювачів та інших прискорювальних установок; роботи з отруйними, шкідливими, токсичними та радіоактивними речовинами; роботи по дезактивації, дезінсекції, дератизації та дезінфекції приміщень; роботи з використанням інертних газів; роботи, пов'язані з виробництвом скла та скловиробів; роботи, пов'язані з виробництвом скла та скловиробів; виготовлення та застосування скловати, шлаковати, азбесту, мастик на бітумній основі, перхлорвінілових і бакелітових матеріалів; нанесення лако-фарбувальних покриттів, ґрунтовок та шпакльовок на основі нітрофарб, полімерних композицій (поліхлорвінілових, епоксидних тощо); обробка деревини та інших речовин антисептичними та вогнезахисними сумішами і речовинами; виготовлення виробів та деталей із пластмас, гуми на пресах, вулканізаторах, виливних та черв'ячних машинах, таблетмашинах, каландрах та вальцях; підготовка до знешкодження і обезжирювання установок і деталей чотирьоххлористим вуглецем; вулканізаційні роботи; обслуговування і ремонт акумуляторних батарей; роботи, пов'язані з виробництвом, зберіганням, транспортуванням та застосуванням агрохімікатів, пестицидів, гербіцидів; гасіння вапна; обслуговування генераторних ацетиленових установок; гальванічні роботи, чистка вентиляційних каналів та повітропроводів; роботи по виробництву феросплавів, агломерату, чавуну, сталі, прокату, труб, вогнетривів, коксу та хімічних продуктів коксування, ртуті, нікелю, цинку, свинцю, олова, кадмію, індію, алюмінію, силуміну, магнію, титану, кристалічного кремнію, сірки, сірчаної, соляної, азотної і ортофосфорної кислот, ціаністих солей та розчинів, порошків, лігатур та інших сполук рідкоземельних металів, наплавочних порошків і прутків, твердих сплавів і тугоплавкого дроту,

напівпровідників, пиловугільного палива; обслуговування устаткування по їх виробництву; роботи з окислюючими речовинами; комплекс робіт щодо виробництва, переробки, розподілу, зберігання і застосування продуктів розділення повітря, водню, хлору, аміаку, природного та супровідних металургійному та хімічному виробництву газів; обслуговування станів гарячої і холодної прокатки, турбоформовочних станів та пічного зварювання труб; роботи, пов'язані з відпалюванням сталі, сплавів і відливок; нанесення бетону, ізоляційних і обмуровочних матеріалів методом набризкування і наплення; випробування та обслуговування парових і водоگрійних котлів, економайзерів, паропроводів, трубопроводів гарячої води, пароперегрівників, теплообмінників, тепломеханічного устаткування, посудин, що працюють під тиском; підземні роботи на шахтах та рудниках; підземна геологорозвідка; сейсморозвідка; геолого-маркшейдерські роботи; аварійно-рятувальні роботи, гасіння пожеж, боротьба з повінню; дегазаційні роботи; технічне обслуговування, експлуатація та ремонт підйомних установок, стволів, компресорних станцій; інші, передбачені вказаним вище Переліком роботи.

Наведене вище дає підстави стверджувати, що для забезпечення безпеки на виробництві чи підприємстві при виконанні такого роду робіт важливо дотримуватися відповідних правил. Не виконання таких правил може призвести до створення загрози загибелі людей, настання інших тяжких наслідків, заподіяння шкоди здоров'ю потерпілого, і навіть до загибелі людей.

Важливо також наголосити, що приписи щодо забезпечення безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою можуть міститися в загальних нормативно-правових актах та в локальних актах, які діють на відповідному підприємстві.

У таких актах може бути викладено галузеві правила, міжгалузеві правила чи спеціальні правила для конкретного підприємства чи виду робіт.

Для кваліфікації немає значення приписи якого акту щодо забезпечення безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою були порушені, чи загальних нормативно-правових актів, чи локальних. Тобто юридична ієрархія цих актів не має важливе значення. Важливим є встановлення факту порушень відповідних приписів.

Даний злочин має матеріальний склад, і одне лише порушення відповідних правил не є злочином. Злочином буде визнаватися порушення правил безпеки виконання робіт з підвищеною небезпекою, якщо воно спричинить вказані вище суспільно небезпечні наслідки.

Важливим є також встановлення причинно-наслідкового зв'язку між такими суспільно-небезпечними наслідками і порушенням правил під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Крім того, слід відмітити, що до об'єктивної сторони цього злочину законодавець відносить час вчинення злочину. Відповідний злочин може бути вчинений лише під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.

З цього приводу важливо відмітити, що під часом виконання робіт з підвищеною небезпекою слід розуміти саме фактичний час виконання цих робіт. Тобто, неважливо, чи було порушення правил виконання робіт з підвищеною

небезпекою, яке спричинило вказані вище наслідки в робочий час, чи в поза робочий час відповідного підприємства або іншої структури, де здійснювалося виробництво. Для кваліфікації діянь важливо встановити фактичний час виконання відповідних робіт з підвищеною небезпекою.

Висновки. Наведене вище дає підстави зробити висновки про те, що:

- об'єктом злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України є унормовані правом та локальними нормами суспільні відносини, які складаються щодо забезпечення дотримання на виробництвах та підприємствах правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою, створення безпечних умов праці та забезпечення належної охорони праці під час виконання робіт з підвищеною небезпекою;

- з об'єктивної сторони злочин, передбачений ст. 272 Кримінального кодексу України виражається в діяннях (дії чи бездіяльності), які полягають в порушенні правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві або будь-якому підприємстві особою, яка зобов'язана їх дотримувати;

- порушення правил під час виконання робіт з підвищеною небезпекою може проявлятися в пасивній поведінці, коли особа не вчиняє необхідних дій, які визначені відповідними правилами, і, які спрямовані на забезпечення безпеки виконання робіт, або в активній поведінці, коли особа навпаки вчиняє дії, які заборонені відповідними правилами під час виконання робіт з підвищеною небезпекою;

- під часом виконання робіт з підвищеною небезпекою слід розуміти саме фактичний час виконання відповідних робіт. Для кваліфікації злочинного діяння за цією статтею, неважливо, чи було порушення правил виконання робіт з підвищеною небезпекою, яке спричинило відповідні суспільно небезпечні наслідки в робочий час, чи в поза робочий час підприємства чи іншої структури, де здійснювалося виробництво.

Викладені у цій науковій статті позиції можуть бути використанні в подальшому для розвідок питання кримінально-правової характеристики злочину, передбаченого ст. 272 Кримінального кодексу України.

Література:

1. Бабанін С. В. Діяння як ознака порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою / С. В. Бабанін // Порівняльно-аналітичне право. – 2017. - №3. - С. 177-180.
2. Бахуринська О. О. Особливості змісту вини у злочинах проти безпеки виробництва / О. О. Бахуринська // Вісник вищої ради юстиції. – 2012. - №2 (10). – С. 87-98.
3. Бахуринська О. О. Нормативно-правові акти про охорону праці як елемент бланкетної диспозиції ч. 1 ст. 271 КК України // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. – № 5. – С. 50-56.
4. Бахуринська О. О. Розмежування складів порушень вимог законодавства про охорону праці та інших злочинів проти безпеки виробництва // Вісник прокуратури. – 2006. – № 7. – С. 66-73.

5. Бахуринська О. О. Співвідношення безпосереднього об'єкта злочину, передбаченого ст. 271 КК України, з родовим об'єктом злочинів проти безпеки виробництва // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали X регіональної науково-практичної конференції: 5-6 лютого 2004. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2004. – С.413-415.
6. Борисов В. І. Щодо проблеми відмежування порушення правил охорони або використання надр (ст. 240 КК) від порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК) / В. І. Борисов, Н. В. Нетеса // Питання боротьби зі злочинністю. - 2013. - Вип. 25. - С. 74-86
7. Вітко О. Ю. Об'єкт і предмет злочинів у сфері емісії, розміщення або видачі цінних паперів та їх обігу: автореферат дисертації кандидата юридичних наук: спеціальність 12.00.08. – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / Вітко Олександр Юрійович; Класичний приватний університет. – Запоріжжя, – 20 с.
8. Вітко О. Ю. Об'єкт і предмет злочинів у сфері емісії, розміщення або видачі цінних паперів та їх обігу: дисертація кандидата юридичних наук: спеціальність 12.00.08. – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / Вітко Олександр Юрійович; Класичний приватний університет. – Запоріжжя, – 253 с.
9. Вітко О. Ю. Поняття об'єкта злочину / О. Ю. Вітко // Юридична наука. - №2. – 2012. – С. 95-100.
10. Вітко О. Ю. Кримінально-правова характеристика елементів об'єкта злочину / О. Ю. Вітко // Держава та регіони. Серія: Право. – 2013. – № 2 (40). – С. 113–118.
11. Крайник Г. С. Питання кваліфікації порушень правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою при настанні наслідків, передбачених ч.1 ст.272 КК України / Г. С. Крайник // Форум права. - 2010. - № 3. - С. 216-221.
12. Конституція України [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
13. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
14. Обушенко О. М. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони праці / О. М. Обушенко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2012. - № 4. - С. 364-369.
15. Про охорону праці Закон України від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>